

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВСП «ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ, ПРАВА ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ ЗУНУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «ФКЕПТ ЗУНУ»

Василь МАРТИНЮК

«21» вересня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Політологія»

Освітньо-професійний ступінь – фаховий молодший бакалавр

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

Спеціальність: *076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність*

Освітньо-професійна програма: *«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»*

Циклова комісія суспільних та психологічних дисциплін

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції	Практичні семінарські	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Всього годин	Екзамен / залік
Денна	II	4	15	15	2	58	90	Екзамен

Тернопіль – 2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, затвердженої Педагогічною радою ВСП «ФКЕПТ ЗУНУ» 27 червня 2023 р.

Робоча програма складена викладачами Томахівим В.Я., Гурик М. І.

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії суспільних та психологічних дисциплін

Протокол № 1 від 31 серпня 2023 р.

Голова циклової комісії

Галина ДУРДАС

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ПОЛІТОЛОГІЯ”

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Змістових модулів - 3	Галузь знань: 07 Управління та адміністрування	Нормативна
Індивідуальне завдання	Спеціальність: 076 Підприємництво та торгівля Освітньо-професійний ступінь: «Фаховий молодший бакалавр»	Рік підготовки: 2-й
Загальний обсяг – 90 год.		Семестр: 4-й
		Лекції: 15 год.
		Практичні, семінарські: 15 год.
		Самостійна робота: 58 год.
		Індивідуальні завдання: 2 год.
		Вид контролю: екзамен

Мета і завдання дисципліни «ПОЛІТОЛОГІЯ»

1.1. Мета вивчення дисципліни.

Метою дисципліни «ПОЛІТОЛОГІЯ» є вивчення сутності, історії та теоретичних засад політичної сфери суспільного життя, методології діяльності і поведінки основних суб'єктів політики: від громадянина і місцевої громади – до держави і нації загалом. Виробити вміння давати принципову характеристику політичним вченням та політико-ідеологічним доктринам, мати уявлення про сутність політичного життя, політичних відносин і процесів, суб'єкти і об'єкти політики, знати права людини і громадянина, суть і значення політичних систем і режимів, уявлення про процеси міжнародного політичного життя, геополітичну обстановку, статус і роль України в сучасному політичному світі, володіти навичками політичної культури, вміти застосовувати політичні знання в своїй професійній і громадській діяльності.

1.2. Завдання вивчення дисципліни:

1. Вміти орієнтуватися в основних теоріях, концепціях і напрямках розвитку політології, мати уявлення про сутність політичного життя, політичних відносин і процесів;

2. Засвоїти методологію аналізу політичної системи, державних органів та інших політичних інститутів у єдності з нормативною системою їх функціонування задля налагодження ефективних механізмів життєдіяльності держави, її взаємодії з громадянським суспільством, окремими особами, що проживають в країні.

3. Сформувані цілісну систему уявлень про засади формування та функціонування демократії, громадянського суспільства, публічної політики на всіх рівнях національного організму.

4. Надати громадянину, молодому фахівцю та політичному активісту достатніх навиків для реалізації своїх конституційних прав і свобод, ідейних переконань, національних та цивілізаційних цінностей

5. Виробити міцні патріотичні переконання щодо необхідності розбудови та зміцнення національної державності, її обороноздатності та безпеки в умовах протистояння, глобальних державних угруповань, демократичних та авторитарних сил і режимів.

2.3. Завдання лекційних занять.

Завдання лекційних занять проведення полягає у тому, щоб ознайомити студентів із теоретичними засадами політичної науки, світовим досвідом демократичного устрою суспільного життя та сучасним станом політичних відносин в Україні; які будуть викладенні студентам у відповідності з програмою та робочим планом навчальної дисципліни «Політологія». Це закладе світоглядні основи розвитку демократії в українській державі та орієнтацію на входження України у Європейський Союз.

2.4. Завдання практичних занять полягає у тому, щоб сформувані студентів на основі теоретичного матеріалу, поданого на лекціях та в процесі самостійного освоєння програмного матеріалу, глибоке розуміння основних

закономірностей та перспектив розвитку політичної сфери суспільного життя, сформуванню демократичні засади політичної свідомості та політичної культури, виробити навички політичної участі студентської молоді та молодих спеціалістів у формуванні та функціонуванні громадянського суспільства, української держави, а також формувати українські патріотичні настанови та виробити готовність у молодого покоління відстоювати національні потреби й інтереси.

Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни: ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Результати навчання: РН 01. Знати свої права як члена суспільства, розуміти цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України. РН 04. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем. РН 13. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації до фахівців і користувачів послуг у сфері фінансів, банківської справи та страхування для досягнення спільної мети.

3. Зміст дисципліни «ПОЛІТОЛОГІЯ»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Політична система суспільства.

Тема 1. Політологія як наука. Поняття політики та політичної діяльності.

Поняття політики, причини та умови формування політичної сфери суспільного життя. Особливі, структура та функції політики, способи її типології.

Виникнення політології та етапи її формування. Сучасний розвиток політології у світі та Україні. Основні категорії політології. Її об'єкт, предмет, методи дослідження. Система політичних наук. Зв'язок політології з іншими суспільними науками. Структура та функції політології, її роль у забезпеченні суспільного прогресу.

Конституційні політичні права та свободи громадянина. Поняття політичної діяльності, її сутність, мотиви та засоби. Аспекти, рівні та форми політичної діяльності. Політична взаємодія та політичні відносини. Типологія політичної діяльності. Поняття та основні складові політичного процесу. Участь студентської молоді та інших категорій населення у політичному житті України.

Тема 2. Історія світової та вітчизняної політичної думки

Витоки та основні етапи зарубіжної політичної думки. Політичні погляди стародавнього Сходу. Політична думка Стародавньої Греції та Стародавнього Риму. Політико-релігійні погляди Середньовіччя. Політичні вчення епохи відродження та реформації. Н. Макіавеллі – фундатор світської політичної науки. Політична думка Нового часу.

Формування політичної думки в княжу добу історії України. Політичні ідеї періоду козаччини та гетьманської держави. Національне відродження і розвиток

української політичної думки в ХІХ – початку ХХ ст. Українська політична думка після національно-визвольної революції 1917–1921 рр.

Тема 3. Політична система суспільства, місце і роль у ній держави.

Влада як суспільний феномен. Суб'єкти, об'єкти, джерела та ресурси політичної влади, методи її реалізації. Поняття та способи легітимації політичної влади.

Поняття політичної системи, її структура та функції. Концепції політичної системи Д. Істона, Г. Алмонда та К. Дойча. Політичні інститути, їх різновиди та роль в політичній системі суспільства. Теоретичні засади взаємодії політичної системи із середовищем. Політична система і соціальна системи суспільства). Типологія політичних систем. Політична система сучасної України, проблеми її функціонування та реформування.

Поняття держави. Структура держави, її функції в політичній системі суспільства. Поняття «мінімальної держави». Різновиди форм держави. Правова, демократична та соціальна держава. Взаємодія державних органів та органів територіального та місцевого самоврядування. Україна як парламентськопрезидентська республіка. Децентралізація держави – актуальна проблема реформування української державності.

Тема 4. Громадянське суспільство. Політичні партії, громадські об'єднання та рухи.

Поняття, основні принципи та інститути громадянського суспільства. Роль громадянського суспільства у становленні, підтримці та розвитку демократії та публічної політики. Нові форми громадянського суспільства, які появились під час Революції гідності. Роль соціальних мереж у функціонуванні регіонального та загальнонаціонального громадянського суспільства.

Партія як політичний інститут, її особливості у порівнянні з державою. Типологія політичних партій. Особливості сучасних політичних партій. Поняття європейської політичної партії. Політичні партії в сучасній Україні, їх різновиди та роль в політичному житті суспільства та держави. Партійні системи та їх типологія.

Поняття та різновиди громадських об'єднань та суспільних рухів, правові засади їх діяльності. Взаємодія громадських об'єднань з партіями та державними органами.

Тема 5. Політична еліта та політичне лідерство.

Поняття та сучасні концепції політичної еліти. Структура та функції політичної еліти. Типологія політичних еліт. Квазіеліта, протоеліта та контреліта. Системна та антисистемна опозиція. Місце і роль політичної еліти в структурі національної еліти.

Поняття політичного лідерства та його типологія. Сутнісні ознаки національного лідерства. Політична еліта та політичне лідерство в сучасній Україні.

Змістовий модуль 2. ОСНОВИ ДЕМОКРАТІЇ.

Тема 6. Політичні режими. Особливості сучасної демократії.

Поняття політичного режиму. Критерії типології політичних режимів та їх основні різновиди. Сутнісні риси демократичного режиму, його загрози.

Тоталітаризм: об'єктивні та суб'єктивні передумови. Авторитарний режим, його історичні та сучасні моделі. Прояви авторитаризму в політичному житті сучасної України. Вплив олігархічних груп на деформацію політичного режиму.

Історичні моделі та сучасні концепції демократії. Принципи та форми демократії. Вибори як основа політичної демократії. Різновиди виборчих систем. Засади парламентських та місцевих виборів в Україні. Парламентаризм в системі сучасної демократії. Хвилі демократизації в сучасному світі. Умови та шляхи розбудови та зміцнення демократії в Україні.

Тема 7. Основи етнонаціональної та міжнародної політики.

Поняття етносу, нації, національної меншини. Нації етнічні, політичні та змішані. Етнополітика, її суб'єкти, об'єкти та демократичні принципи. Різновиди етнополітики держави та етнонаціональних груп. Конституційні засади та реалії етнонаціональної політики сучасної української держави. Націоналізм, інтернаціоналізм та космополітизм. Демократичний та авторитарний (інтегральний) націоналізм в Україні. Причини прояву сепаратизму в Україні та проблеми консолідації нації.

Зовнішня політика держав та міжнародні відносини. Поняття геополітики, її основні концепції. Міжнародні урядові та неурядові організації. Демократичні засади функціонування ООН, Ради Європи, Європейського Союзу та ОБСЄ. Україна як асоційований член ЄС. Вступ у ЄС та НАТО як стратегічна мета України. Глобальні проблеми сучасності та світовий політичний процес. Україна як суб'єкт міжнародних відносин. Підтримка України світовою спільнотою у її конфронтації з Російською Федерацією.

Тема 8. Політико-ідеологічні системи та політична культура.

Поняття політичної свідомості, політичної ідеології та політичної психології. Функції політичної свідомості та ідеології. Політичний та ідеологічний плюралізм як важливі принципи функціонування сучасної демократії. Поняття політичного руху. Світові політико-ідеологічні доктрини та рухи.

Лібералізм як політико-ідеологічна доктрина.

Політично-економічні принципи лібералізму. Ліберальна ідеологія в Україні та її представники. Консерватизм як політико-ідеологічна доктрина та суспільнополітичний рух. Сучасний неоконсерватизм. Консервативні політичні партії в Україні. Комуністична та соціал-демократична ідеологія: програмні засади, теорія та практика. Комуністичні та соціал-демократичні партії в Україні.

Поняття політичної культури, її основні концепції. Структура, функції та типологія політичної культури. Поняття патріархальної, підданської та активістської політичної культури. Громадянська культура як основа

функціонування та розвитку демократії. Політична культура сучасної України, її амбівалентний характер. Вплив революційних потрясінь в Україні 2004 та 2013–2014 рр. на формування основ активістської політичної культури.

Тема 9 Політичний менеджмент та маркетинг. Політичні технології.

Зміст та співвідношення понять політичне управління, політичне керівництво та політичний менеджмент. Суб'єкти та об'єкти політичного менеджменту, принципи його ефективного реалізації. Види політичного менеджменту. Етапи процесу підготовки та прийняття політичних рішень. Менеджмент виборчої кампанії. Організація управлінської діяльності в системі органів законодавчої та виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. Партиїний менеджмент. Особливості політичного менеджменту і комунікацій у кризових ситуаціях.

Поняття, функції і види політичного маркетингу. Суб'єкти, об'єкти та предмети політичного маркетингу. Методи та форми дослідження політичного ринку. Особливості державного політичного та партійного маркетингу. Маркетинг виборчого процесу, його основні кроки та функції.

Політичні технології, їх сутність та різновиди. Нормативні політичні технології та девіантні технології. Техніка виробництва подій та створення «інформаційних приводів». Різновиди технік: техніка довіри, відволікання уваги, створення «шумів», розуміння тощо. Засади іміджології. Стратегіями політичного маніпулювання. Політичне маніпулювання, його мішені та об'єкти.

Структура залікового кредиту дисципліни „Політологія

	Кількість годин			
	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА СУСПІЛЬСТВА				
Тема 1. Політологія як наука. Поняття політики та політичної діяльності.	2	2	7	
Тема 2. Історія світової та вітчизняної політичної думки.	-	-	8	
Тема 3. Політична система суспільства, місце і роль у ній держави.	2	2	7	1
Тема 4. Громадянське суспільства. Політичні партії, громадські об'єднання та рухи.	2	2	7	

Тема 5. Політичні еліти і лідерство.	2	2	7	
Змістовий модуль 2. ОСНОВИ ДЕМОКРАТІЇ				
Тема 6. Політичні режими.	2	2	7	
Особливості сучасної демократії.				
Тема 7. Основи етнонаціональної та міжнародної політики.	2	2	7	
Тема 8. Політико-ідеологічні системи та політична культура	2	2	7	
Разом	15	15	58	2

5. Тематика практичних занять

Тема 1. Політологія як наука. Поняття політики та політичної діяльності.

Мета: Розкрити сутність політики, її соціальні функції та проаналізувати причини й умови формування політичної сфери суспільного буття. Охарактеризувати особливості предмету, категоріального апарату та методів дослідження політичних явищ і процесів. Дослідити зародження та етапи розвитку політичної науки в світі та Україні, її соціальні функції та зростання ролі в умовах сучасного цивілізаційного процесу. Розкрити зміст, мотиви та охарактеризувати основні різновиди політичної діяльності.

Питання для обговорення:

1. Політика як суспільний феномен та поняття. Структура та функції політики, її різновиди.
2. Мотиви, цілі та засоби політичної діяльності. Політична участь та політичне функціонування.
3. Предмет, категорії, поняття, методи та функції політології.
4. Система політичних наук, її формування в світі та Україні.

Тема 2. Політична система суспільства, місце і роль у ній держави.

Мета: Досягнути усвідомлення того, що політична сфера суспільства має системний характер і, таким чином, відповідає закономірностям побудови та функціонування відкритих самоорганізованих систем. Цьому сприятиме аналіз моделей політичної системи, які обґрунтували американські політологи в середині ХХ ст. Розкрити місце і роль політичної влади та держави як інституту в політичній системі.

Питання для обговорення:

1. Сутність політичної влади, її суб'єкт-об'єктна модель.
2. Поняття, структура та функції політичної системи суспільства.
3. Теоретичні засади взаємодії політичної системи із середовищем.

4. Держава як політичний інститут. Форма державного правління та устрою: теорія та українські реалії.

Тема 3. Громадянське суспільство. Політичні партії, об'єднання громадян та рухи.

Мета: Розглянути поняття, генезу, основні принципи та інститути громадянського суспільства. Охарактеризувати політичні партії та інші добровільні об'єднання громадян, їх роль в системі громадянського суспільства. З'ясувати особливості взаємодії громадянського суспільства і держави в умовах різних політичних режимів., в т.ч. в умовах сучасного українського суспільства.

Питання для обговорення

1. Поняття громадянського суспільства, його структура та функції.
2. Політична партія як інститут громадянського суспільства
3. Функціональна взаємодія громадянського суспільства і держави.
4. Проблеми розвитку громадянського суспільства в Україні після Революції гідності.

Тема 4. Політична еліта та політичне лідерство в умовах демократії.

Мета. Проаналізувати поняття та сучасні концепції політичної еліти, з'ясувати її структуру та функції. Розглянути місце і роль політичної еліти в системі національної еліти. Розкрити зміст поняття політичне лідерство та з'ясувати засади його типології. Охарактеризувати стан політичної еліти та політичного лідерства в сучасній Україні.

Питання для обговорення

1. Ознаки, структура та функції політичної еліти.
2. Політичне лідерство: сутність, функції, типи.
3. Політичні еліти та лідерство в Україні.

Тема 5. Політичні режими. Особливості сучасної демократії.

Мета: Розкрити поняття політичного режиму, його роль в забезпеченні керованості суспільством та досягнення суспільної мети. Виявити та проаналізувати критерії типології політичних режимів та їх основні різновиди: демократичний режим, авторитаризм, тоталітаризм. З'ясувати причини прояви авторитаризму в політичному житті сучасної України. Проаналізувати принципи та моделі демократії, роль в її функціонуванні виборчих систем та парламентів.

Питання для обговорення.

1. Поняття, соціальне призначення та критерії типології політичних режимів.
2. Сутнісні риси та умови формування демократичного, авторитарного й тоталітарного режимів.
3. Принципи та моделі демократії, виборчі системи та парламентаризм.

4. Особливості політичного режиму сучасного українського суспільства.

Тема 6. Основи етнонаціональної та міжнародної політики.

Мета: З'ясувати зміст поняття нація, національні меншини та етнополітика. Охарактеризувати конституційні засади та реалії етнонаціональної політики сучасної української держави. Дослідити феномен націоналізму етнічних меншин та прояви сепаратизму. Розкрити зміст понять зовнішня політика держави, міжнародні відносини, міжнародна політика та геополітика. Проаналізувати основні міжнародні урядові організації: ООН, Рада Європи, Європейський Союз, ОБСЄ та статус України як асоційованого члена ЄС.

Питання для обговорення

1. Поняття етносу, нації та етнополітики.
2. Націоналізм, інтернаціоналізм та космополітизм, їх сучасні прояви.
3. Засади зовнішньої політики та міжнародних відносин в умовах демократії.
4. Зовнішня політика та етнополітика української держави.

Тема 7. Політико-ідеологічні системи та політична культура.

Мета: З'ясувати зміст понять: політична свідомість, політична ідеологія та політичної психології. Розглянути ідеологічний плюралізм як важливий принципи функціонування сучасної демократії та охарактеризувати основні політикоідеологічні системи сучасності: лібералізм, консерватизм, соціал-реформізм та комунізм. Охарактеризувати сутнісні риси, структуру, функції та типологію політичної культури, її особливості в Україні.

Питання для обговорення

1. Політична свідомість та ідеологія, їх роль у функціонування політичної сфери суспільного життя.
2. Сучасні політико-ідеологічні системи, їх поширення у світі та Україні.
3. Концепція політичної культури Г. Алмонда, її роль в осмислення особливості політичного життя різних країн.
4. Політична культура старшого покоління та молоді в Україні: спільне та відмінне.

Тема 8 Політичний менеджмент та маркетинг. Політичні технології.

Мета: Розкрити зміст політичного менеджменту як науки та різновиду політичної діяльності. Охарактеризувати такі його різновиди, як менеджмент виборчої кампанії, партійний менеджмент та менеджмент в органах влади й управління. З'ясувати особливості політичного маркетингу, його роль в дослідженні політичного ринку, його формування і трансформації. Дати оцінку нормативним та девіантним політичним технологіям, їх використання в політичному процесі в Україні.

Питання для обговорення:

1. Політичний менеджмент як різновид політичної діяльності.

2. Політичний маркетинг, його роль у дослідження й трансформації політичної сфери суспільного життя.
3. Політичні технології й антитехнології, їх використання у виборчих кампаніях та інших масових заходах.

5. Індивідуальна робота

Індивідуальне завдання з дисципліни „Політологія” виконується самостійно кожним студентом на основі засвоєння програмного матеріалу. Індивідуальна робота охоплює усі основні теми дисципліни. Метою виконання індивідуального завдання є оволодіння навичками застосування політичних знань у суспільному житті. Індивідуальне завдання оформляється у відповідності із встановленими вимогами. Виконання Індивідуального завдання є одним із обов’язкових складових модулів залікового кредиту з „Політології”.

Тематика індивідуальних робіт

1. Основні напрями національного супротиву українців відкритій збройній агресії росії проти України.
2. Підтримка України міжнародною спільнотою як основа успішної боротьби проти російської агресії.
3. Цілі, рушійні сили та результати Революції гідності.
4. Взаємозв’язок та взаємодія політичної та економічної сфер суспільного життя.
5. Взаємозв’язок політики і бізнесу в українському суспільстві.
6. Мотиви та форми політичної активності вітчизняних підприємців.
7. Участь студентів ФКЕПТ в громадсько-політичному житті ЗУНУ та м. Тернополя.
8. Взаємодія первинних та вторинних суб’єктів політичної влади: досвід суверенної України.
9. Сутність та способи легітимації політичної влади.
10. Шляхи та умови підвищення ефективності політичної влади в Україні.
11. Стан і тенденції розвитку політичної системи України.
12. Актуальні проблеми реформування політичної системи України в контексті угоди про асоціацію з ЄС.
13. Стан та перспективи утвердження України як соціальної держави.
14. Причини та наслідки повернення України до парламентсько-президентської форми державного правління.
15. Децентралізація державного устрою як актуальна проблема сучасної України.
16. ДНР та ЛНР як квазідержавні утворення.
17. Роль коаліції депутатських фракцій Верховної Ради України у формуванні та ефективному функціонуванні Кабінету Міністрів України.
18. Роль правлячої коаліції та опозиційних фракцій Верховної Ради України у законотворчому процесі.
19. Структура та діяльність сучасної парламентської опозиції.

20. Взаємодія громадянського суспільства та держави в умовах демократії та інших політичних режимів.
21. Нові інституційні форми громадянського суспільства, що сформувались під час Революції Гідності.
22. Нормативно-правове регулювання процесу створення та діяльності політичних партій: досвід України. .
23. Стан багатопартійності та модель партійної системи сучасної України.
24. Формування нових політичних партій після Революції гідності.
25. Громадсько-політичні молодіжні організації, що працюють під керівництвом політичних партій.
26. Стан і тенденції розвитку волонтерського руху в Україні.
27. Діяльність партійних фракцій в українському парламенті.
28. Місце і роль політичних партій у структурі громадянського суспільства.
29. Стан і тенденції розвитку політичного режиму в сучасній Україні.
30. Прояви авторитаризму в політичному житті постреволюційної України.
31. Вплив олігархічних груп на деформацію демократичного режиму в Україні.
32. Правові гарантії прав і свобод людини і громадянина в Україні.
33. Оцінка стану демократії в Україні зарубіжними експертами.
34. Принципи ліберальної демократії, їх реалізація в Україні.
35. Виборча система в Україні (вибори народних депутатів України), її основні проблеми.
36. Переваги та недоліки нової системи місцевих виборів в Україні.
37. Хвилі поширення демократії в світі, їх вплив на Україну.
38. Політична еліта сучасної України.
39. Системна та антисистемна опозиція в Україні.
40. Взаємозв'язок та взаємодія політичної та економічної еліт в постреволюційній Україні.
41. Особливості політичного лідерства в Україні після президентських виборів 2014 р.
42. Лідерство, вождизм та культ особи: порівняльна характеристика.
43. Концепції національної еліти В. Липинського та Д. Донцова, їх актуальність для сучасної України.
44. Спільне та відмінне етнічної та політичної нації. Чи можливий змішаний тип нації – етнополітичний?
45. Сутнісні риси та особливості модерної української нації.
46. Україна як національна держава.
47. Зростання національної самосвідомості громадян України в умовах україноросійської війни.
48. Причини сепаратистських проявів в Україні після Революції Гідності.
49. Етнополітика української держави, її правові засади.

50. Національні меншини української держави, їх політичні та культурні права.
51. Сучасний український націоналізм: ідеологічні засади та партійні організації.
52. Космополітизм: його причини та сучасні прояви.
53. Ідеологія «русского міра» як ідейна основа російської агресії проти України.
54. Правові засади міжнародної політики та особливості їх реалізації в сучасних умовах.
55. Україна в системі сучасної світової геополітики.
56. Політико-економічні переваги, які отримала Україна після підписання угоди про асоціацію з ЄС.
57. Місце і роль України в системі європейських міжнародних організацій.
58. Вплив глобалізації на політико-правові та економічні процеси в Україні.
59. Конституція України про принцип політичної та ідеологічної багатоманітності, його реалізація у суспільному та державному житті.
60. Роль політичної ідеології у функціонуванні політичної системи
61. Українські ліберальні партії, їх підтримка населенням України.
62. Праві та правоцентристські партії України, їх представлення в українському парламенті.
63. Соціал-реформізм в світі та Україні.
64. Формування та функціонуванні європейських партій, їх роль у Європейському парламенті.
65. Характерні риси вітчизняної політичної культури.
66. Політична свідомість та політична культура української молоді.
67. Проблеми політичної соціалізації студентської молоді.
68. Громадська думка, її дослідження та врахування у державній політиці.
69. Використання засобів політичного маркетингу в організації виборів до місцевих рад.
70. Основні етапи та зміст менеджменту масового суспільно-політичного заходу (демонстрації, мітингу, флешмобу тощо).
71. Політтехнологія формування іміджу політичного лідера.
72. Український досвід використання «чорних» політтехнологій у виборчих кампаніях.
73. Місце та роль історичної пам'яті в структурі національної політичної культури.
74. Солідаристська модель демократії ідеолога націоналізму Я. Стецька.
75. Активний ідейно-політичний супротив українського народу імперській ідеології рашистів як важлива умова перемоги України у війні

7. Самостійна робота студентів 1.

Тема №	Питання для самостійного опрацювання
--------	--------------------------------------

1.	Становлення політичної науки в Україні. Вебер М. Політика як покликання і професія.
2.	Макіавеллі Н. Володар. Вебер М. Три чисті типи легітимного панування
3.	Грушевський М. Звичайна схема історії й справа раціонального укладу історії Східного Слов'янства. Франко І. Поза межами можливого Українська політична думка після національної революції 1917-1921 рр.
4.	Істон Д. Категорії системного аналізу політики. Проект закону про зміни до Конституції України щодо децентралізації державного устрою.
5	Платон. Держава. Україна як соціальна держава.
7.	Закон України «Про політичні партії в Україні» (2001) Закон України «Про громадські об'єднання» (2012)
8	Арон Р. Демократія і тоталітаризм. Арендт Х. Джерела тоталітаризму.
9.	Даль Р. Про демократію. Хвилі демонратизації в світі.
10	Габермас Ю. Структурні перетворення в сфері відкритості: дослідження категорії «громадянське суспільство». Нові партії та громадські організації, що сформувались в період Революції гідності та їх роль
11	Політичні еліти та політичне лідерство в Україні. Донцов Д. Дух нашої давнини.
12	Громадська думка та її роль у функціонуванні демократії. Соціал-демократія у світі та Україні. Хаєк Ф. Принципи ліберального соціального порядку. Сціборський М. Націократія.
13.	Цимбалістий Б. Політична культура українців. В. Липинський про політичну культуру в праці «Листи до братів-хліборобів».
14.	Міхновський М. Самостійна Україна. Сміт Ен. Національна ідентичність.
15.	Глобальні проблеми сучасності та світовий політичний процес. Бжезінський З. Велика шахівниця.

8. Організація та проведення тренінгу

Тренінг(training)- це запланований процес модифікації (зміни) відношення, знання чи поведінкових навичок того, хто навчається, через набуття навчального досвіду з тим, щоб досягти ефективного виконання в одному виді діяльності або в певній галузі. Тренування

(від англ. to train- виховувати, навчати) – комплекс вправ для пристосування його до підвищених вимог і складних умов роботи й життя.

Взірець тренінгу: « Політичне лідерство».

Тренінг проводиться для тих, хто прагне сформувати в собі лідерські якості та навчитися приймати відповідальні рішення, ставити цілі та розробляти стратегію їх реалізації, працювати в команді, бути впевненим в собі та досягати успіху в політичній діяльності.

Мета:

- Визначитись, як сформувати в собі лідерські якості, позначити мрії та цілі, вибудувати пріоритети.
- Розробити практичний план досягнення намічених цілей.
- Озброїтись вірою в себе, у свій успіх.
- Дізнатися психологічні механізми розвитку мотивації досягнення і самоконтролю.

Цільова аудиторія:

Молоді, активні, амбітні, цілеспрямовані юнаки і дівчата.

Хто мріє і хоче реалізувати себе як політичного лідера.

Хто ставить перед собою цілі і має намір обов'язково їх досягнути.

Хто не хоче витратити дорогоцінний час.

Хто хоче бути успішним і корисним.

Методика проведення:

Дискусія – вільний вербальний обмін знаннями, ідеями чи думками між тренером та учасниками групи.

Дискусія як метод тренінгу, зазвичай обмежується одним питанням чи темою, та будується в певній послідовності. Дискусія у багатьох випадках зачіпає емоційну сферу учасників групи, однак вона не повинна перетворюватись у гарячу суперечку. Важливим елементом дискусії є демонстрація своїх поглядів на те чи інше питання; в ході дискусії повністю виключається можливість перебивати один одного: говорить один – решта слухають. Роль тренера при проведенні дискусії найбільш наближена до ролі посередника. Він слідкує за активністю учасників. Наприкінці дискусії він узагальнює основні пункти, висловлені групою, та підсумовує усі досягнуті висновки.

Завдання тренінгу:

Пізнавати себе, свої мрії, цілі, таланти, свою унікальність і призначення в житті.

Планувати, визначати цілі, вчитися їх досягати.

Шукати і знаходити в собі ресурси і потенціал для досягнення всіх поставлених цілей.

Позначати завдання і цілі на найближчий рік, п'ять і десять років.

Програма тренінгу.

1. Що таке політичне лідерство?
2. Які риси характеру необхідні політичному лідеру?
3. Що таке ціль? Чим мрія відрізняється від цілі?
4. Як дізнатися, чого хочеш і визначити для себе цілі?
5. Закони ціледосягнення - які цілі досягаються, а які ні?
6. Правила правильної постановки цілей.
7. Як досягати своїх цілей, а не чужих?
8. Що нам заважає досягати цілей?
9. Основні принципи ціледосягнення - алгоритм досягнення цілей, етапи.
10. Мотивація досягнення – чому твоя ціль повинна стати дійсністю!
11. Як запрограмувати себе на успіх?
12. Як вибудувати життєві пріоритети.
13. Ефективні прийоми самоконтролю і самомотивації.
14. Скільки повинно бути цілей? Управління цілями.
15. Як все встигати, розвиватися одночасно в декількох напрямках і досягати цілей. Управління собою і часом.
16. Основні ресурси для досягнення цілей, як зробити так щоб оточення і Всесвіт сприяли тобі.

Учасникам тренінг допоможе:

- вміти розставляти пріоритети та відділяти важливе від другорядного;
- ефективно планувати свій час, ставити мету, розбивати її на задачі;
- ефективно та вільно спілкуватись;
- знайти у собі ресурси для життя, уміння розуміти краще людей та самого себе; - навчитись методам, що допоможуть бути успішними у всіх сферах життя;
- розширити діапазон сприйняття себе;
- посилити позитивний образ власної особистості;
- підвищити відповідальність за власні думки, почуття та дії.
- ефективно вести себе на співбесіді;
- вміти ставити собі кар'єрні цілі;
- вміти налагоджувати відносини в новому колективі.

9. ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ З ПОЛІТОЛОГІЇ

1. Об'єкт, предмет, понятійний апарат та закономірності політології.
2. Українська політична думка другої половини XIX – початку XX ст.
3. **Практичне завдання:** Розкрийте зміст таких понять: етнічна асиміляція, націоналізм, шовінізм, фашизм, сепаратизм Чи мають вони відношення до етно-політичних процесів у сучасній Україні?
4. Функції політології. Причини зростання ролі політичних знань в сучасному українському суспільстві.
5. Політичні ідеї періоду Козаччини та Гетьманської держави. Цінності та принципи, втілені в Конституції Пилипа Орлика.
6. **Практичне завдання:** Яке значення має реалізація принципу поділу влади для утвердження демократії в сучасній Україні?
7. Політика як соціальне явище, її сутність, структура, взаємозв'язок з економікою та соціальною сферою.
8. Політичні ідеї Кирило-Мефодіївського братства та їх актуальність в сучасних умовах.

9. **Практичне завдання:** Охарактеризуйте ідеологічну основу та стратегічні цілі партій, які входять у правлячу коаліцію у Верховній Раді України.
10. Сутнісні ознаки партій, їх політичні, ідеологічні та організаційні функції.
11. Ідеї, висловлені Миколою Міхновським у праці «Самостійна Україна», їх роль у формуванні ідеології українського самостійництва.
12. **Практичне завдання:** Проаналізуйте проблеми функціонування Верховної Ради України як законодавчого органу.
13. Сутність та основні складові моделі політичної влади.
14. Політико-правові вчення фундаторів ліберальної ідеології (Т. Гоббс, Дж. Локк, В. Гумбольдт).
15. **Практичне завдання:** Які проблеми розмежування політики і бізнесу в Україні та шляхи їх розв'язання?
16. Закономірності структури та функціонування політичної влади.
17. Політичні вчення епохи Відродження. Сутність т.зв. «макіавелізму».
18. **Практичне завдання:** Які вигоди мала б Україна, вступивши в НАТО? Що стримує рух української держави до цієї міжнародної організації?
19. Поняття та способи легітимації політичної влади.
20. Політична думка Стародавньої Греції та Стародавнього Риму.
21. **Практичне завдання:** Проаналізуйте роль громадянського суспільства у здійсненні Революції гідності.
22. Критерії типології політичної влади. Характерні риси політичної влади в Україні.
23. Етапи розвитку світової політичної думки.
24. **Практичне завдання:** З'ясуйте об'єктивні та суб'єктивні чинники сепаратизму в східних областях України.
25. Засоби політичної влади, які домінують в демократичному, авторитарному й тоталітарному суспільствах.
26. Сутність, структура та функції політичної еліти.
27. **Практичне завдання:** Порушення яких конституційних прав і свобод громадянина привело до Революції гідності в Україні.
28. Поняття політичної діяльності. Людина як суб'єкт та об'єкт політичної діяльності.
29. Суб'єкти, принципи й засоби зовнішньої політики. Стратегічні партнери України на зовнішньополітичній арені.
30. **Практичне завдання:** Охарактеризуйте вплив олігархів на політичну владу після Революції гідності.
31. Мотиви, цілі й засоби політичної діяльності, критерії її ефективності
32. Поняття геополітики. Географічні чинники внутрішньої та зовнішньої політики української держави.
33. **Практичне завдання:** Чому праві та правочентристські сили підкреслюють, що ведуть боротьбу за утвердження України як національної держави?
34. Конституція України про політичні права і свободи громадян України.
35. Україна як член європейських міжнародних організацій.

36. **Практичне завдання:** Економічні та політичні переваги, які отримала Україна після підписання угоди про асоціацію з Європейським Союзом.
37. Сутність і різновиди політичних відносин. Особливості політичних відносин в Україні.
38. Типологія міжнародних конфліктів. Причини військового конфлікту України з Росією.
39. **Практичне завдання:** На думку Вацлава Гавела: «У демократії є важливі недоліки: вона дуже зв'язує руки тим, хто її поважає, і дозволяє майже все тим, хто її не поважає». Чи погоджуєтеся Ви із даним твердженням?
40. Поняття політичної системи суспільства. Концепції політичної системи, розроблені політологами США.
41. Національна свідомість та самосвідомість, їх роль у життєдіяльності націй і держав.
42. **Практичне завдання:** Мотиви і форми політичної участі студентської молоді. Ваш особистий досвід суспільно-політичної діяльності.
43. Політичні інститути: сутність і різновиди. На яких підставах громадські організації включаються в структуру політичної системи суспільства?
44. Поняття національної ідеології. Вклад у розробку української національної ідеології Миколи Міхновського та Дмитра Донцова.
45. **Практичне завдання:** Обґрунтуйте, чому в сучасних умовах зростає роль політики в житті народів та світового співтовариства.
46. Яка істотна відмінність між політичною реформою та революцією? За якими ознаками події в Україні кінця 2013 – початку 2014 рр. можна назвати революційними?
47. Поняття етнополітики, її суб'єкти, об'єкти та демократичні засади.
48. **Практичне завдання:** Охарактеризуйте реалізацію принципів політичного й ідеологічного плюралізму в життєдіяльності сучасного українського суспільства.
49. Теоретичні засади взаємодії політичної системи із соціальним середовищем. «Входи» і «виходи» політичної системи, умови їх ефективного функціонування.
50. Поняття нації. Різновиди націй, визначені за способом їхнього формування (етнічні, політичні та змішані). До якого типу націй належить сучасна українська спільнота?
51. **Практичне завдання:** Чи проявляються в політичних процесах такі негативні риси української ментальності та культури як егоцентризм, анархізм, отаманство?
52. Типологічні ознаки сучасної української політичної системи та тенденції її розвитку.
53. Михайло Драгоманов як фундатор української політології та видатний громадсько-політичний діяч.
54. **Практичне завдання:** За якими ознаками існуючий в Україні політичний режим можна віднести до демократичного типу?
55. Поняття «політичний режим». Різновиди політичних режимів, та критерії їх типології.

56. У чому зміст патріархальної, підданської та активістської політичної культури, згідно з Г.Алмондом. До якого із названих типів належить політична культура українського народу?

57. **Практичне завдання:** Наведіть приклади конформізму й радикалізму в політичному житті України та поясніть їх причини.

58. Суть та характерні ознаки авторитарного політичного режиму. Основні різновиди авторитарних режимів.

59. Місце і роль політичних традицій, стереотипів та символів в національній політичній культурі. Українські політичні традиції, що відроджуються в суверенній Україні.

60. **Практичне завдання:** Проаналізуйте причини корупції в Україні. Які дії органів влади спрямовані на їх запобігання?

61. Демократичний політичний режим, його характерні риси та різновиди.

62. Розкрийте сутність та структуру політичної культури особи. Що виступає критерієм сформованості та змісту політичної культури окремого індивіда?

63. **Практичне завдання:** Микола Міхновський вважав, що державна самостійність є головною умовою відродження української нації. Чому суверенна Україна не забезпечила швидкого відродження українства та формування консолідованої нації?

64. Тоталітарний політичний режим, його передумови, характерні ознаки та різновиди.

65. Поняття та структурні елементи національної політичної культури. Які чинники впливають зміст та характер цієї культури?

66. **Практичне завдання:** Михайло Драгоманов відстоював думку про те, що політична децентралізація й широке місцеве самоврядування є засобом подолання конфлікту між державою і суспільством, утвердження свободи та соціального миру. Чи актуальні ці ідеї для сучасного українського суспільства.

67. В чому полягає відмінність у формуванні та функціонуванні органів державної влади в умовах президентської та парламентської республік?

68. Світові політико-ідеологічні доктрини та їх поширення в Україні.

69. **Практичне завдання:** Проаналізуйте позитивні риси та недоліки змішаної виборчої системи. Яка модель виборчої системи є оптимальною для сучасної України.

70. Суть та ознаки правової держави, шляхи її побудови та утвердження в Україні.

71. Соціал-демократична та комуністична політико-ідеологічні доктрини: спільне та відмінне.

72. **Практичне завдання:** Охарактеризуйте якості В. Зеленського як національного лідера.

73. Особливості парламентсько-президентської республіки. Які аргументи можна навести на користь такої моделі державного правління в Україні?

74. Політичні та економічні засади лібералізму й неолібералізму: спільне та відмінне. Ліберальні політичні партії в Україні.

75. **Практичне завдання:** Відродження традиційних рис вітчизняної політичної культури демонструє належність України до європейської цивілізації. Про які політичні ознаки українства йде мова в першу чергу?

76. Проаналізуйте структуру і співвідношення державних органів влади в умовах президентської та президентсько-парламентської республіки. Чому остання модель державного правління була відкинута в ході Революції гідності.

77. Політичні та економічні засади консерватизму й неоконсерватизму. Праві та правоцентристські партії в Україні.

78. **Практичне завдання:** Охарактеризуйте основні риси сучасної політичної опозиції в Україні.

79. Поняття, основні ознаки та критерії ефективності політичної еліти.

80. Чинники, які впливають на взаємозв'язок та взаємодію громадянського суспільства і держави

81. **Практичне завдання:** Поширеною є точка зору, згідно з якою зовнішня політика держави є відображенням і продовженням внутрішньої політики. Якою мірою внутрішньополітична ситуація в Україні впливає на зовнішню політику держави?

82. Теоретичні засади політичного менеджменту.

83. Громадянське суспільство: умови формування та інституційні форми.

84. **Практичне завдання:** Охарактеризуйте зміст сучасної української національної ідеї.

85. Сутність, мотиви та функції політичного лідерства. Особливості загальнонаціонального лідерства.

86. Функції громадянського суспільства по відношенню до громадянина та суспільства.

87. **Практичне завдання:** Охарактеризуйте склад та стратегічні цілі правлячої коаліції у Верховній Раді України.

88. Охарактеризуйте проблеми оновлення політичної еліти в сучасній Україні.

89. Роль політичного маркетингу в організації політичних процесів.

90. **Практичне завдання:** Розкрийте причини виникнення військового конфлікту між Україною та Росією у 2014 р.

91. Історичні етапи розвитку та моделі демократії.

92. Типологія політичних партій. За якими критеріями політичні партії поділяють на центристські, праві та ліві?

93. **Практичне завдання:** Які держави чи міжнародні об'єднання можна назвати стратегічними союзниками України і чому?

94. Глобальні проблеми сучасності та шляхи їх подолання.

95. Політичні технології та «атитехнології».

96. **Практичне завдання:** Назвіть та проаналізуйте основні напрями діяльності сучасних правих та правоцентристських партій в Україні.

97. Система політичних наук. Що є об'єктом і предметом політичного менеджменту та політичного маркетингу?

98. Поняття і види партійних систем. Які з них властиві для основних різновидів політичних режимів?

99. **Практичне завдання:** З'ясуйте вплив політичної психології на формування та розгортання політичних процесів (на прикладі Революції гідності).

9. Методи навчання

У навчальному процесі застосовуються: лекції, семінарські заняття, індивідуальні заняття, написання рефератів, індивідуальних науково-дослідних завдань.

10. Методи оцінювання

В процесі вивчення дисципліни „Політологія” використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента за 100-бальною шкалою:

- поточне тестування та опитування;
- підсумкове тестування ;
- директорська контрольна робота
- оцінювання виконання індивідуальної роботи - іспит

Підсумковий бал (за 100 бальною шкалою) з дисципліни „Політологія” визначають як середньозважену величину, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (директорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за реферат, враховуючи поточне опитування)	Заліковий модуль 4 (екзамен)
20%	20%	20%	40%

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75–84	добре	C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60–74	задовільно	E (задовільно)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34	незадовільно	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ п/п	Найменування	Номер теми
	Мультимедійне забезпечення (проектор; викладання лекцій <i>on-line</i> платформи: <i>ZOOM</i>)	1-9
	Система дистанційного навчання <i>moodle.wunu.edu.ua</i> ЗУНУ	1-9

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна навчальна література:

1. Висоцький О.Ю. Теорія прийняття політичних рішень: конспект лекцій, Дніпро: ДНУ, 2020. 68 с.
2. Використання інтерактивних форм навчального процесу на заняттях з навчальної дисципліни «Політологія: методичні рекомендації для студентів ЗВО України / Т. В. Гончарук-Чолач, О. М. Рудакевич, В. Я. Томахів, М. І. Гурик, Р. Ю. Чигур; за ред. професора О. М. Рудакевича . Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 32 с.
3. Гелей С. Д., Рутар С. М. Політологія: навч. посіб. 8-ме вид. К.: Центр навчальної літератури, 2019, 348с.
4. Дробот Г. А. Світова політика [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://stud.com.ua/29607/politologiya/svitova_politika
5. Історія українських та зарубіжних політичних вчень: навч. посіб. / Т. В. Гончарук-Чолач, В. Я. Томахів. Київ: Видавництво Ліра-К. 2020. 228 с.
6. Кириченко В.М. Політичні системи світу: кредитно-модульний курс. ЦУЛ, 2020. 218 С.
7. Лазарович М. В. Політичний менеджмент: навч. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 88 с.
8. Міщенко А.Б. М Політологія: Навч. посіб. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2021, 102 с.
9. Політологія : навч. посібн. / Т. В. Гончарук-Чолач, О.М.Рудакевич, В. Я. Томахів, М. І. Гурик, Р. Ю. Чигур / За ред. Т. В. Гончарук-Чолач. Тернопіль: Астон, 2019. 219 с.
10. Політологія: навчально-методичний посібник (у схемах і таблицях) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. Львів: ПП «Арал», 2018. 540 с
11. Політологія: підручник / [М. П. Требін та ін.]; за ред. проф. М. П. Требіна; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2018. 460 с.
12. Рудакевич О.М. Політологія. Лекції, семінари, самостійна робота. Вид. п'яте. Тернопіль: Астон, 2018. 304 с.

13. Семінарські заняття та самостійна робота студентів з навчальної дисципліни «Політологія»: методичні рекомендації. / Автор-укладач, професор О. М. Рудакевич. Тернопіль: ТНЕУ, 2020. 20 с.

14. Тетарчук І. Дяків Т. Політологія. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2021, 160 с.

15. Токовенко О. С., Третяк О. А. . Історія зарубіжних політичних вчень. Дніпро: Вид-во Дніпропетровського національного у-ту імені Олеся Гончара, 2018. 204с.

16. Томахів В.Я. Політологія. Навчальний посібник. Вид. друге. Тернопіль: ТНЕУ, 2020. 228 с.

17. Шляхтун П. Політологія (теорія та історія політичної науки). К.: Центр учбової літератури, 2021, 472 с.

18. Шергін С.О. Політологія міжнародних відносин : Навч. посіб. К.; ЦУЛ, 2019, 256 С.

19. Шульга М. А. , Зубчик О. А. Політичний менеджмент. Навч. посібн.

К.: Академія, 2018. 160 с.

20. Шубін, Сергій Петрович. Політичний маркетинг. Миколаїв: Іліон, 2018. 156 с.

Додаткова література:

21. Бадью А. Похвала політиці./пер. З фр. А.Репи. Київ:Ніка-Центр, 2021.224с.

22. Батлер- Боудон Т.50 видатних творів. Політика.Пер. з англ. К.: КМБукс, 2022. 544с.

23. Бачевський Д. Чому виграють вибори, або агресивні тексти як найбільш ефективні комунікаційні технології. // Українська правда [Електронний ресурс]– Режим доступу : <http://www.pravda.com.ua/news/2006/4/11/40838.htm>

24. Гантінгтон Семюель. Політичний порядок у мінливих суспільствах./ пер. з англ. Тарас Цимбал. Київ: Наш формат, 2020, 448

25. Дністрянський С. Загальна наука права і політики. Том 1. Львів: УКУ, 2019. 428с.

26. Злам: кризи політичних режимів / Олексій Мустафін. Х. : Віват, 2021. 256 с. : іл. (Серія «Історія та політика»).

27. Зовнішня політика та політика безпеки після оновлення влади: послідовність, зміни, перспективи. Київ : Центр Разумкова; Заповіт, 2019. 46 с.

28. Карпчук Н.П. Міжнародна інформація та суспільні комунікації: навч. посіб. для студ. закл. вищ. освіти. Луцьк, 2018. 514 с.

29. Колодій А. **Предметне поле політичної науки в сучасний період.** [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://political-studies.com/?p=1823>

30. Корсунський С. Зовнішня політика в епоху трансформацій. К.; Vivat, 2020. 256 с
31. Леонтьєв І. Змістовні межі категорії «політичне життя». Наукові записки ІПЕНД ім. І.Ф.Кураса НАН України. 2019. Вип. 3-4. С. 164–180 с.
32. Мойсес Наїм. Занепад влади: Від владних кабінетів до полів битви й церков, а потім і до держави, або чому сьогодні бути при владі означає зовсім інше, ніж колись. К. : BookChef, 2017. 512 с.
33. Настільна книга громадянина/ К. Б. Левченко.,С.С. Чернявський, А.В. Дунебабін А. та ін; Харків: Фоліо, 1921. 736 с.
34. Підлуцький О. Лідери, що змінили світ. Харків: Фоліо, 2022. 314 с.
35. Політика vs право в Україні: на чиему боці верховенство? URL : khrpg.org/index.php?id=1424415694.
36. Право і політика як регулятори суспільних відносин. URL : kul.kiev.ua/imeges/chasop_159.pdf.
37. Фергюсон Ніл. Площі та вежі. Соціальні зв'язки від масонів до фейсбуку / пер. з англ.К.: Наш формат, 2018. 376 с.
38. Фукуяма. Френсіс Витоки політичного порядку. Від прадавніх часів до Французької революції. К: Наш формат, 2018. 576с.
39. Фукуяма. Френсіс Політичний порядок і політичний занепад. Від промислової революції до глобалізації демократії. «Наш Формат», 2019.608с.
40. Хаас Р. Розхитаний світ. Зовнішня політика Америки і криза старого ладу / Пер. з англ. М. Климчука. Київ, Основи, 2019. 376 с.
41. Bernstein J.G., Ophir A., Stoler A.L. (eds.) Political Concepts: A Critical Lexicon. New York: Fordham University Press, 2018. 269 p.
42. Dryzek John S., Honig B., Phillips A. The Oxford Handbook of Political Theory. Oxford University Press, 2019. 1678 p.
43. Lancaster Carol, Walle van de Nicolas. The Oxford Handbook Of The Politics Of Development. Oxford University Press. 2018. 753 p.
44. Mycoff Jason D. Working with Political Science Research Methods SAGE Publications. 2019. 160 p.

Інформаційні ресурси

1. Безкоштовні електронні підручники онлайн «Гуманітарні науки»
(<http://www.chitalca.html>).
www.elvisti.com
2. Дзеркало тижня - www.zerkalo-nedeli.com
3. Диалог.UA. - dialogs.org.ua

4. Електронна бібліотека філософського факультету Київського національного університету ім. Т.Шевченка. - <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/index.html>
5. Інтернет-ресурси за дисципліною політологія (
www.eprints.kname.edu.ua/5463/)
6. Міжнародний центр перспективних досліджень www.icps.kiev.ua
7. Міжнародний центр перспективних досліджень www.icps.kiev.ua
8. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України - <http://portal.rada.gov.ua/>
9. Політична думка - www.politdumka.kiev.ua
10. Політична Україна - www.polit.com.ua
11. Політологія. Учбовий мінімум для складання іспиту
(www.lib.mdpu.org.ua/ebook/politologiya/eBook)
12. Політологія: електронний каталог
www.ecatalog.mk.ua/.../cgiirbis_64.exe?
13. Політологія: Електронний підручник (
www.knuba.edu.ua/doc/politic/polit_sys.pdf)
14. Політологія: Онлайн –бібліотека
(www.nbu.gov.ua/webnavigator/politics)
15. Політологія:Мультимедійний підручник
(www.naiu.kiev.ua/books/mnp)
16. Рада національної безпеки і оборони України
www.rainbow.gov.ua
17. Українська правда - pravda.com.ua
18. Український центр економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова - www.ucps.org.ua
19. Українсько-канадський проект "Розбудова демократії"
www.democracy.kiev.ua
20. Урядовий кур'єр - uamedia.visti.net/uk/